

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Raad voor de rechtspraak,
de heer mr. H.C. Naves
Postbus 90613
2509 LP DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4088605

Bijlagen
3

Datum 22 augustus 2022
Onderwerp Prijzen rechtspraak 2023-2025

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Naves,

In het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 is bepaald dat de prijzen voor de Rechtspraak voor een periode van drie jaar worden vastgesteld en opgenomen in de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). De huidige prijzen zijn geldig tot en met het jaar 2022.

Het afgelopen jaar is tussen de Raad voor de rechtspraak (de Raad) en mijn ministerie intensief overleg geweest over het prijsvoorstel van de Raad voor de prijsperiode 2023-2025 van 28 februari jl. (brief kenmerk UIT12978/HH/Afd. Financiën). Ik spreek mijn erkentelijkheid uit voor de constructieve wijze waarop de overleggen zijn gevoerd en het verheugt mij dat wij prijsafspraken hebben kunnen maken voor de periode 2023-2025.

De Nederlandse rechtsstaat kan niet zonder onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak. Een goed functionerende rechtspraak is essentieel voor onze samenleving, om geschillen tussen burgers, bedrijven en overheden te beslechten en om te beoordelen of zij de wet hebben overtreden en welke (straf)maatregel dan passend is. We hebben een rechtspraak nodig die voor iedereen bereikbaar is, ook digitaal benaderbaar is, en die zaken rechtvaardig, zorgvuldig, effectief en op tijd behandelt.

De afgelopen prijsperiode stond de Rechtspraak voor grote uitdagingen. Deels waren die onvoorzien, zoals het uitbreken van de coronacrisis, complexer wordende zaken en de nasleep van de kinderopvangtoeslagaffaire. De Rechtspraak kampt ook met structurele uitdagingen, zoals de pensionering van een steeds groter aantal rechters en een grote digitaliseringsopgave. Dit alles heeft er onder meer toe geleid dat de doelstelling van het vorige prijsakkoord om de doorlooptijden terug te dringen grotendeels niet is behaald. De lange doorlooptijden hebben grote gevolgen voor zowel de rechtzoekenden die langer moeten wachten totdat hun zaak wordt afgedaan, als op de Rechtspraak zelf die daardoor kampt met een grote werkdruk.

Met de gemaakte prijsafspraken wordt de Rechtspraak in staat gesteld deze grote uitdagingen aan te pakken. De totale begroting van de Rechtspraak wordt

verhoogd met ruim € 155 mln. structureel. Daarmee kan allereerst de basis op orde worden gebracht. Dat betekent geld om meer rechters en ander personeel aan te trekken, waardoor de doorlooptijden kunnen worden verkort en de werkdruk op termijn kan worden teruggedrongen. Verder worden meer middelen ter beschikking gesteld voor de kwaliteit van rechtspreken. Hiermee kunnen onder de noemer maatschappelijk effectieve rechtspraak en wijkrechtspraak meer initiatieven worden ontplooid om het recht dichterbij mensen te brengen en komt er tijd voor reflectie. Ook voor ondermijning wordt geld uitgetrokken om onder meer de toename aan megazaken strafrecht op te vangen. Tot slot komt er geld beschikbaar voor digitalisering en innovatie. Deze middelen zijn niet alleen bedoeld voor het bevorderen van de digitale toegankelijkheid van de rechtzoekende en het verbeteren van de data dienstverlening, maar ook voor het op orde brengen van de processystemen, waardoor het digitaal werken in het primaire proces beter wordt ondersteund.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

Hieronder zal ik nader ingaan op de achtergronden en omvang van de mutaties ten opzichte van de huidige prijzen.

Hoofdpijnen Prijsakkoord 2023-2025

Versterking Rechtspraak

De komende jaren verlaten veel rechters de Rechtspraak vanwege pensionering. Daarnaast is sprake van een toenemende complexiteit van zaken. Uit het tijdsbestedingsonderzoek is gebleken dat de behandeltijden van zaken binnen de Rechtspraak de afgelopen jaren sterk zijn gestegen. Dit gaat gepaard met een onverminderd hoge ervaren werkdruk. De hardnekkige achterstanden laten zich de afgelopen jaren maar moeilijk bedwingen. Daar bovenop kwam in 2020 nog de coronacrisis, die voor extra achterstanden heeft gezorgd.

De Raad heeft zijn zorgen over dit alles de afgelopen jaren regelmatig onder mijn aandacht gebracht, onder meer in de periodieke (bestuurlijke) overleggen die wij hebben gevoerd. Ik heb serieus naar deze zorgen en de uitkomsten van het tijdsbestedingsonderzoek gekeken. Ik hecht eraan voor een stabiele financiering te zorgen waarmee de genoemde uitdagingen het hoofd kunnen worden geboden en de doorlooptijden de komende jaren tot een acceptabel niveau kunnen worden teruggebracht, zodat rechtzoekenden niet te lang hoeven te wachten op behandeling van hun zaken.

Dit resulteert in een forse investering in extra personele capaciteit bij de Rechtspraak. Met deze intensiveringen zal de maximale opleidingscapaciteit van rechters de komende jaren volledig worden benut en kunnen tevens extra gerechtsjuristen en ander ondersteunend personeel worden aangetrokken. Het streven is om hiermee de op dit moment ervaren werkdruk binnen de rechtspraak op termijn het hoofd te bieden. Gezien de grote opgave waar de rechtspraak voor staat om de uitstroom van rechters door pensionering te vervangen, zal deze investering evenwel pas op langere termijn significant kunnen bijdragen aan het verlagen van de werkdruk.

Wij hebben daarom ook besproken welke andere maatregelen kunnen worden genomen om de komende periode stappen te zetten op dit thema. Zo wordt er door de Raad gekeken naar het verminderen van de niet-rechterlijke werkzaamheden door rechters binnen bestaande werkprocessen, onder andere

door het opzetten van een centrale programma/projectenpool. Hierdoor kunnen rechters meer tijd besteden aan hetgeen waarvoor zij zijn opgeleid: recht spreken. Ook wordt gekeken naar verzuimpreventie, verhogen van het werkplezier en effectieve werving en selectie. Procesinnovaties, mede ondersteund door investeringen in digitalisering (zie verderop in deze brief) zullen eveneens een bijdrage kunnen leveren. Ten slotte hebben wij afgesproken gezamenlijk te gaan kijken naar het effect van wet- en regelgeving op de doorlooptijden en zaakswaarte en in hoeverre aanpassingen mogelijk zijn om rechtszaken eenvoudiger te laten verlopen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

Verder hebben we ook de ontwikkelingen ten aanzien van de assortimentsmix gezamenlijk geanalyseerd. We hebben vastgesteld dat de gerealiseerde assortimentsmix in zijn totaliteit iets lichter was dan in de huidige prijsafspraken is opgenomen.

Alles samengenomen wordt voor het onderdeel "Versterking Rechtspraak" het budget voor de rechtspraak voor de komende periode verhoogd met € 13,6 mln. in 2023, € 19,4 mln. in 2024, 27,1 mln. in 2025 (oplopend naar € 34,8 mln. vanaf 2027).

De achterstanden en doorlooptijden blijven een zeer belangrijk aandachtspunt voor mij. Ook in het publieke debat staat dit vol in de schijnwerpers. Met de forse investering die wordt gedaan verzoek ik u de komende prijsperiode vol in te zetten op dit thema. Graag word ik in periodieke (bestuurlijke) overleggen en via het jaarverslag van de Rechtspraak op de hoogte gehouden over de inspanningen van de Rechtspraak op dit gebied en de concrete resultaten die deze hebben opgeleverd.

Kwaliteit

De kwaliteit van rechtspreken in Nederland wordt door rechtzoekenden en professionals consistent als hoog beoordeeld. Dat betekent echter niet dat de ontwikkelingen stilstaan. In het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', dat op 15 december 2021 werd gepresenteerd, wordt het belang van de toegang tot het recht onderstreept. De toegang tot het recht en de rechter is nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. Om rechtspraak daadwerkelijk maatschappelijk effectief te laten zijn is er soms meer nodig dan alleen een juridische knoop doorhakken. Daarom lopen er binnen de Rechtspraak diverse projecten om het recht dicht bij mensen te brengen en de maatschappelijke effectiviteit ervan te verhogen, zoals de schuldenrechter bij de rechtbanken Rotterdam en Den Haag, de Rotterdamse Regelrechter en Haagse Wijkrechter en het Schuldenloket en het Huis van het recht van de rechtbank Limburg.

De eerste ervaringen van veel projecten zijn positief en de maatschappij lijkt veel voordeel te hebben van deze aanpak. Voor de Rechtspraak zijn deze werkwijzen echter veelal arbeidsintensiever dan de reguliere manier om zaken te behandelen. Om ruimte te bieden aan bestaande en nieuwe projecten op het gebied van maatschappelijk effectieve rechtspraak wordt daarom aanvullend budget ter beschikking gesteld. Met deze investeringen vraag ik de Rechtspraak projecten te stimuleren en de gewenste resultaten daarvan in de gerechten te borgen en verzoek ik een overkoepelende evaluatie uit te voeren van de projecten. Daarnaast wil ik blijvend aandacht vragen voor laagdrempelige alternatieve geschillenbeslechting en herstelrecht, waaronder mediation in strafzaken.

Voorts wil het kabinet in het kader van de aanpak van ondermijning fors inzetten op de preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit door middel van een domeinoverstijgende en gebiedsgerichte aanpak 'Preventie met gezag'. Hiermee moet worden voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen de (georganiseerde en ondermijnende) criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden. Specifiek voor deze gebiedsgerichte aanpak, waar de wijkrechtspraak onderdeel van uitmaakt, vraag ik u bij te dragen aan de integrale domeinoverstijgende en wijkgerichte plannen die door de gemeenten hiervoor worden opgesteld. De drie projecten waarmee de Rechtspraak reeds aansluit op deze ontwikkeling zijn de Wijkrechtbank in Eindhoven, het project Wijkrechtspraak op Zuid in Rotterdam en Buurtrechter Venserpolder in Amsterdam en er zullen er meer volgen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

Op 8 oktober 2021 is door de Rechtspraak het rapport 'Recht vinden bij de rechtbank - lessen uit kinderopvangtoeslagzaken' gepubliceerd. Hierin wordt geconstateerd dat er tijd nodig is voor reflectie. Tijd die nu vaak ontbreekt. Ook hierin wordt geïnvesteerd, zodat de Rechtspraak deze lessen ook daadwerkelijk in de praktijk kan brengen. Daarnaast wordt in dit verband geld vrijgemaakt om de communicatie en klantgerichtheid van de Rechtspraak te verhogen.

In het coalitieakkoord is ook afgesproken dat wetten worden beoordeeld op eenvoud, menselijke maat en uitvoering, en waar nodig worden verbeterd. Het programma Werk aan Uitvoering is een overheidsbrede beweging geworden. De Rechtspraak speelt in de ontwikkeling van het programma ook een belangrijke rol. Er is een brede agenda met onderdelen als de ontwikkeling van een invoeringstoets. Het doel is om vanuit JenV te groeien naar een continue dialoog met o.a. de Rechtspraak en andere ketenpartijen. Dit zorgt voor het verbeteren van de dienstverlening met oog voor de persoonlijke context van burgers, het verbeteren van de feedbackloop en het op orde brengen van de basis van organisaties, waaronder een versnelling in de digitale agenda. De Rechtspraak heeft in het jaarverslag 2021 aan de feedbackloop bijgedragen door aandacht te vragen voor knelpunten in de uitvoering van wetgeving. Ik verzoek u hier blijvend aandacht aan te geven.

Voor dit onderdeel van de prijsafspraken worden de prijzen voor de rechtspraak verhoogd met € 15,6 mln. in 2023, € 17,4 mln. in 2024 en € 21 mln. vanaf 2025.

Aanpak georganiseerde, ondermijnende criminaliteit

De afgelopen jaren is bij de politie en het Openbaar Ministerie intensiever ingezet op de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Dit heeft ertoe geleid dat de gerechten worden geconfronteerd met toegenomen werklast voor megazaken. Dit brengt hogere kosten met zich mee.

Het demissionaire kabinet Rutte III heeft hiervoor bij augustusbesluitvorming structureel middelen vrijgemaakt. Door de inzet van deze middelen wordt de aanpak in de volle breedte versterkt. In totaal wordt voor de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit het budget voor de Rechtspraak verhoogd met € 15,1 mln. per jaar.

Met deze middelen kan zowel rechterlijk als niet-rechterlijk personeel worden aangetrokken waardoor er meer capaciteit vrijkomt voor megazaken en kan er per gerecht een poule van juridische professionals ontstaan met bijzondere kennis op het gebied van ondermijnende criminaliteit, die nauw met elkaar kunnen samenwerken en kennis en expertise uitwisselen. Daarnaast kan uitvoering

worden gegeven aan wijkgerichte inzet van rechtspraak zoals hierboven is toegelicht.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Daarnaast wordt geïnvesteerd in de bescherming en veiligheid van de gebouwen en medewerkers van de Rechtspraak. Deze investeringen richten zich onder andere op beveiligingsmaatregelen voor zowel rechtspraakmedewerkers als voor advocaten, journalisten en officieren van justitie in gerechtsgebouwen.

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

Voor de brede versterkingsaanpak zal een monitorings- en verantwoordingsystematiek ingericht worden. Hier zal medewerking worden gevraagd van de Rechtspraak. Hierbij zal vanzelfsprekend rekening worden gehouden met de onafhankelijkheid van de Rechtspraak en de technische mogelijkheden van bijvoorbeeld registratie bij de Rechtspraak.

Vernieuwing procesondersteuning ondermijningszaken en strafrechtspraak

Er is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor IV legacy problematiek en tijdelijke beleidsinitiatieven in de aanpak van ondermijning (€ 20,7 mln. in 2023 en € 18,7 mln. in 2024).

Digitalisering en innovatie

In de begroting van 2022 is bericht dat de Rechtspraak werkt aan een verdere digitale toegankelijkheid voor de rechtzoekende, het digitaal werkdoosje (DWD) en het verbeteren en uitbreiden van het beschikbaar stellen van data uit de registers van de rechtspraak. Ook is de ambitie om de toegankelijkheid van uitspraken te vergroten door een substantiële verhoging van de publicatie van uitspraken te realiseren.

De realisatie van deze strategische agenda van de Rechtspraak vraagt om passende maatregelen op dit gebied. Daarvoor worden nieuwe initiatieven ontwikkeld en zijn forse investeringen nodig, niet alleen voor vernieuwing maar ook om de basis, waaronder de beveiliging, op orde te brengen en te houden. Naast deze thema's worden ook middelen ter beschikking gesteld voor de eigen ICT voorziening ten behoeve van de sector Straf, waarbij rekening wordt gehouden met de benodigde aanpassingen vanuit de invoeringsconsequenties van het Wetboek voor Strafvordering.

Over de realisatie van de digitaliseringsambities, de lopende pilots binnen het project digitale toegankelijkheid en het project publiceren uitspraken wordt ik graag binnen de bestaande overlegstructuren op de hoogte gehouden, zodat ik daarover ook de Tweede Kamer kan informeren.

Naast digitale toegankelijkheid in Nederland speelt ook digitale grensoverschrijdende samenwerking en de digitale toegankelijkheid van de Rechtspraak voor bedrijven en burgers in andere EU-lidstaten een steeds grotere rol. De inbreng en betrokkenheid van de rechtspraak bij de bepaling van het Nederlandse standpunt aangaande relevante Europese concept-verordeningen wordt gewaardeerd. Vanuit de EU zien we ook de ontwikkeling en implementatie van e-codex toenemen. Ik verzoek de Rechtspraak te blijven onderzoeken op welke manier het beste kan worden aangesloten op e-codex.

Een aantal van de IT-projecten, waaronder de digitale toegankelijkheid en het digitaal werkdoosje, vragen tijdelijk extra inspanningen bij met name de administraties van de gerechten. Ook dient bij de gerechten hiervoor een

(uniform) scanproces ingericht te worden. Het digitaliseren van processtukken/dossiers maakt het mogelijk dat medewerkers tijd- en plaats onafhankelijk kunnen werken en is voorwaardelijk voor de toekomstige opgave om dossiers digitaal te archiveren. In de prijsafspraken zijn hiervoor tijdelijke middelen opgenomen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

Vanuit de Regeringscommissaris Informatiehuishouding/BZK zijn middelen beschikbaar gesteld voor het op orde brengen van de informatiehuishouding bij de rechtspraak. De activiteiten uit het actieplan van de Rechtspraak voor het verbeteren van de informatiehuishouding richten zich op versnelde verbetering van de informatiehuishouding, voldoen aan de Archiefwet, het verbeteren van toezicht op de kwaliteit van de informatiehuishouding, investeren in professionaliteit van medewerkers rondom informatiehuishouding en investeren in instrumenten voor de ondersteuning van dagelijks informatiebeheer.

Alles samengenomen wordt voor digitalisering en innovatie € 27,7 mln. in 2023, € 38 mln. in 2024 en € 59,5 mln. in 2025 toegevoegd aan de prijzen (aflopend naar € 50,4 mln. vanaf 2027).

Bedrijfsvoering

De Rechtspraak heeft te maken met stijging van diverse bedrijfsvoeringskosten, die de reguliere prijscompensatie te boven gaan en waar de Rechtspraak geen of in beperkte mate invloed op kan uitoefenen. Dit betreft: doorbelaste kosten voor rijksbrede voorzieningen, autonome ontwikkelingen bij huisvestingskosten en kostenstijgingen aan de kant van de gerechten zoals energie, catering, arbodiensten en softwarelicenties. De Rechtspraak wordt hiervoor gecompenseerd. Ook vinden er investeringen plaats om de veiligheid in- en rondom gerechtsgebouwen en de online veiligheid van medewerkers te versterken. Op het gebied van de interne financiële beheersing zal er geïnvesteerd worden om op onderdelen de basis op orde te brengen en ontwikkelingen in gang te zetten zoals specifieke tooling voor een toekomstgerichte bedrijfsvoering.

TwynstraGudde heeft in opdracht van de Raad voor de rechtspraak een doorlichtingsrapportage van de huisvestingsbegroting opgesteld. Deze doorlichting is de basis geweest voor de kosteninschatting van deze prijsperiode waarbij expliciet het prijspeil van januari 2022 als basis wordt gebruikt. De stijging van de kosten wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door significante investeringen in instandhouding en renovatie van diverse gerechtsgebouwen die in de jaren '90 zijn gebouwd. Deze investeringen zijn noodzakelijk om aan de huidige wet en regelgeving te voldoen. De Raad heeft het voornemen om de doorlichting één keer in de drie jaar extern te laten actualiseren, zodat de noodzakelijke kosten ook verder dan deze prijsperiode inzichtelijk blijven.

De Rechtspraak heeft aandacht gevraagd voor zijn duurzaamheidsambities en heeft ook gevraagd om financiële middelen ter verduurzaming van vastgoed. In dit prijsakkoord zijn daarvoor geen middelen opgenomen. Het kabinet heeft rijksbreed middelen gereserveerd voor duurzaamheid van overheidsgebouwen die nog moeten worden verdeeld. JenV zal zich zal blijven inspannen om namens de Rechtspraak een succesvol beroep te doen op deze middelen.

Jaarlijks ontvangt het ministerie een factuur van de Raad voor de rechtspraak voor haar aandeel in de kosten van de accountantscontrole op de door de Rechtspraak voor JenV beheerde uitgaven en ontvangsten. Met deze afspraken wordt dit jaarlijkse bedrag structureel overgeheveld.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
22 augustus 2022

Voor deze posten tezamen wordt het budget voor de rechtspraak voor de komende prijsperiode verhoogd met € 13,1 mln. in 2023, € 11,1 mln. in 2024 en € 18 mln. in 2025 (en vanaf 2026 € 19,4 mln.). In bijlage 1 is een specificatie van de huisvestingskosten binnen de bekostiging opgenomen.

Ons kenmerk
4088605

Wet- en regelgeving

In het gevoerde technisch overleg hebben wij alle ontwikkelingen ten aanzien van wet- en regelgeving geanalyseerd. Ten aanzien van de wet- en regelgeving zijn alleen de werklastgevolgen van wetsvoorstellen betrokken die zijn ingevoerd of waarvan wij een grote mate van zekerheid hebben dat zij in de huidige vorm zullen worden ingevoerd. Alles samengenomen ben ik van mening dat een opwaartse bijstelling van de prijzen met € 8,8 mln. in 2023, € 6,9 mln. in 2024, € 7,7 mln. in 2025 (en € 6,3 mln. vanaf 2027) op dit onderdeel reëel is. Voor de uitsplitsing zie bijlage 2.

Ten aanzien van het wetsvoorstel versterking aanpak ondermijning (civiel) en het onderdeel kwijtschelding (belastingplan 2022) hebben wij de volgende procesafspraken gemaakt: de wetgeving is nog niet afgerond. Voor eventuele financiële compensatie zal niet tot de volgende prijsperiode worden gewacht, maar zal gedurende de prijsperiode 2023-2025 een nadere afspraak worden gemaakt. Ten aanzien van de wet verruiming mogelijkheden mondelinge behandeling in het procesrecht hebben we afgesproken dat de Rechtspraak een nieuwe inschatting van de werklastgevolgen zal maken op basis van de in werking getreden wet.

We hebben afgesproken om gedurende de prijsperiode de werklastgevolgen te monitoren van enkele wetten met substantiële prijsgevolgen waarbij de onzekerheid ten aanzien van de inschattingen groot is. Dit betreft de volgende wetten:

- Invoeringswet Omgevingswet;
- mijnbouwschade incl. schadeprotocol gevolgen (aardbevingsschade);
- wet toekomst pensioenen.

Overige afspraken

Modernisering Wetboek van Strafvordering

Voor de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering is door het kabinet incidenteel budget beschikbaar gesteld. De toekenning van het beschikbare budget aan de betrokken strafrechtketenorganisaties geschiedt buiten het kader van de prijsafspraken, op basis van voorstellen van de werkgroep Financiën Implementatie Strafvordering en het Bestuurlijk Ketenberaad. Het aan de Rechtspraak voor de komende drie jaar toe te kennen budget zal eind 2022 bekend worden. De toekenning van het budget zal voorlopig zijn met een periodieke bijstelling.

Hoogbeveiligde zittingslocaties

Met de toename van het aantal megazaken in het strafrecht neemt ook de behoefte toe aan uitbreiding van de capaciteit hoogbeveiligde zittingslocaties. Daartoe worden vier justitiële complexen gerealiseerd (Schiphol, Vlissingen, Lelystad en Vught). In deze hoogbeveiligde locaties komen detentie en berechting samen zodat vervoersbewegingen van gedetineerden met een hoog of extreem vlucht- en maatschappelijk risico tot een minimum worden beperkt. De bekostiging van deze locaties valt buiten de periode van deze prijsafspraken.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

Bekostiging R(H)IO's

De Rechtspraak verhoogt het aantal rechters en raadsheren in opleiding de komende jaren fors. Hiervoor worden forse financiële verplichtingen aangegaan. Aangezien de financiering van de R(H)IO's onderdeel uitmaakt van de productiegerelateerde bijdrage (pxq) en daarmee meebeweegt met de volumeontwikkeling, wordt afgesproken dat indien het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) de komende prijsperiode een grote afwijking naar beneden laat zien, de aantallen voor de productiegerelateerde bijdrage zullen worden gecorrigeerd om het budget voor R(H)IO's op peil te houden.

OM/ZM-werkwijze

Een aantal gerechten heeft aangegeven de tijdelijke OM/ZM-werkwijze in het strafrecht te willen voortzetten. Hierbij bevestig ik dat we hebben afgesproken om PMJ, gedurende deze prijsperiode, jaarlijks te herijken voor de productieafpraak ten aanzien van strafzaken (rechtbanken en hoven) zodat op die manier de extra kosten van de OM/ZM-werkwijze strafrecht worden gedekt.

Wetgevingsadvisering en buikpijndossiers

De Raad heeft een belangrijke taak bij de informatievoorziening over de Rechtspraak aan de Tweede Kamer, de ontwikkeling van goede wetgeving en de signalering van knelpunten in wetgeving, zoals de 'buikpijndossiers' die in het afgelopen jaarverslag zijn benoemd. De afgelopen periode is het aantal gevraagde wetgevingsadviezen en de hoeveelheid informatieverzoeken vanuit de Kamer in de vorm van Kamervragen en Kamerbrieven zichtbaar toegenomen. Graag blijf ik een beroep doen op de inzet van de Raad op dit vlak.

De prijsafspraken in cijfers

In onderstaande tabel staan de mutaties in termen van budgettaire consequenties.

(bedragen x € 1 mln.)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Prijsmutaties 2023-2025	2023	2024	2025	2026	2027 e.v.j.
versterking Rechtspraak	13,6	19,4	27,1	27,8	34,8
kwaliteit	15,6	17,4	21,0	21,0	21,0
aanpak ondermijning	15,1	15,1	15,1	15,1	15,1
vernieuwing procesondersteuning ondermijningszaken en strafrechtspraak	20,7	18,7			
digitalisering en innovatie	27,7	38,0	59,5	57,4	50,4
bedrijfsvoering	13,1	11,1	18,0	19,4	19,4
wet- en regelgeving	8,8	6,9	7,7	6,3	6,3
totaal prijsmutaties 2023-2025	114,5	126,5	148,3	147,0	147,0
preventie met gezag / wijkrechtspraak (reservering op JenV-begroting)*	7,5	10,0	10,0	10,0	10,0

Datum
22 augustus 2022

Ons kenmerk
4088605

* Voor de komende prijsperiode hebben we een specifieke afspraak gemaakt. Hierbij worden in de prijsperiode middelen gereserveerd binnen de departementale begroting voor de wijkgerichte inzet van de rechtspraak. De middelen voor de jaren 2023 en verder worden aan de Raad toegekend, nadat de gemeentelijke opgave is opgehaald en op landelijk niveau door de betreffende justitiële organisatie is gewogen en beoordeeld op haalbaarheid en uitvoerbaarheid. De bijdrage is evenwel niet afhankelijk van deze weging en beoordeling.

Hoogachtend,
De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind

BIJLAGE 1

Aannames huisvesting

(bedragen x € 1 mln.)

	2023	2024	2025 e.v.j.
huren na afschrijvingen	102,3	101,1	101,6
bijdrage derden	-12,5	-12,5	-13,5
storingsafhandeling	4,0	3,5	3,0
functionele investeringen	3,0	4,0	6,0
onderhoud	4,0	4,0	4,0
renovatie/nieuwbouw	2,3	3,5	5,3
servicekosten installaties	2,9	2,9	2,9
projectgebonden kosten	1,2	1,4	0,9
totaal autonome kosten huisvesting (RVB)	107,2	107,9	110,2
in huidige prijzen	102,5	102,5	102,5
verschil	4,7	5,4	7,7

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving****Datum**
22 augustus 2022**Ons kenmerk**
4088605

BIJLAGE 2

Overzicht consequenties wet- en regelgeving

(bedragen x € 1 mln.)

	2023	2024	2025	2026 e.v.j.
1. wet inburgering	0,1	0,1	0,1	0,1
2. overgang van onderneming in faillissement		0,4	0,4	0,4
3. ondermijnende criminaliteit	0,3	0,3	0,3	0,3
4. griffierechten burgerlijke zaken incl. amendementen	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
5. beperken mogelijkheden taakstraf bij geweld tegen personen met publieke taak	0,4	0,4	0,4	0,4
6. regulering sekswerk		0,1	0,1	0,1
7. wijziging van de visserijwet	0,1	0,2	0,2	0,2
8. seksuele misdrijven		0,1	0,1	0,1
9. belastingplan 2022 kwijtschelding			procesafpraak	
10. belastingplan 2022 BPM	0,3	0,3	0,3	0,3
11. regeling tegemoetkoming stoffengerelateerde beroepsziekten	0,04	0,04	0,04	0,04
12. versterking aanpak ondermijning (civiel)			procesafpraak	
13. PNR	0,4	0,4	0,4	0,4
14. Wvvgz	1,0	1,0	1,0	1,0
15. wet toekomst pensioenen	0,4	0,6	1,3	
16. wet herimplementatie Europees strafrecht	0,6	0,6	0,6	0,6
17. Prokuratuur-arrest	2,0	2,0	2,0	2,0
18. Europees OM	0,5	0,5	0,5	0,5
19. wijziging Opiumwet (NPS)	0,2	0,2	0,2	0,2
20. wijziging Uitvoeringswetten EG-bewijsverordening en EG-betekeningverordening	2,7			
totaal	8,8	6,9	7,7	6,3

BIJLAGE 3

Overzicht digitalisering en innovatie

(bedragen x € 1 mln.)

	2023	2024	2025	2026	2027 e.v.j.
- digitale toegankelijkheid	2,0	5,7	7,2	7,2	7,2
- digitaal werken	8,1	8,6	9,1	9,1	9,1
- datadienstverlening	3,0	2,7	6,5	6,5	6,5
- strafrecht			9,7	9,7	9,7
- basis op orde	2,8	4,1	9,3	9,3	9,3
- beveiliging en privacy	<u>2,8</u>	<u>4,8</u>	<u>5,6</u>	<u>5,6</u>	<u>5,6</u>
digitalisering en innovatie	18,7	25,9	47,4	47,4	47,4
tijdelijk administratief personeel	6,0	9,1	9,1	7,0	
informatiehuishouding	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Totaal	27,7	38,0	59,5	57,4	50,4